

Nr 105

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64; given Stockholms slott den 13 mars 1964.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

BERTIL

G. E. Sträng

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

De anslag, som efter riksstatens fastställande ytterligare äskats för det nu löpande budgetåret, har uppförts dels å tilläggsstat I, som fastställts av 1963 års riksdag vid dess höstsession (rskr. 1963: 413), och dels å tilläggsstat II, som avser till innevarande års riksdag gjorda anslagsäskanden, upptagna i propositionerna nr 2, 45, 49, 61, 81, 88 och 113.

De ytterligare anslagsäskanden avseende tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår, vilka ansetts nu böra föreläggas riksdagen, har tidigare denna dag anmälts. På hemställan av vederbörande föredragande har Kungl. Maj:t därvid fattat beslut enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag som torde få fogas till protokollet i detta ärende (*bil. 1—9*). En sammanställning över av Kungl. Maj:t å tilläggsstat II till riksstaten

för budgetåret 1963/64 till och med denna dag äskade anslag *utöver* de i propositionen nr 2 upptagna anslagen torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang*).

Av sammanställningen framgår, att efter det propositionen nr 2 till årets riksdag framlades har å tilläggsstat II äskats ytterligare anslag om sammanlagt 62 474 000 kr. å driftbudgeten och 99 252 000 kr. å kapitalbudgeten. Av utgifterna å driftbudgeten hänför sig 11 000 000 kr. till materiel för en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst, 460 000 kr. till kostnader för den svenska övervakningskontingenten i Korea och 12 000 000 kr. till kostnader för deltagande i FN:s fredsstyrka på Cypern under försvarsdepartementets huvudtitel, 2 600 000 kr. till Sveriges medverkan i Unescos projekt för räddandet av klipptemplen i Abu Simbel, Egypten, under ecklesiastikdepartementets huvudtitel samt 32 101 000 kr. till avskrivningar av nya kapitalinvesteringar. Övriga anslagsäskanden å driftbudgeten uppgår till mindre betydande belopp och avser merkostnader som inte utan olägenhet kan uppskjutas till nästa budgetår.

Av utgifterna å kapitalbudgeten avser 9 527 000 kr. förvärv av Täby galoppbana under statens allmänna fastighetsfond, 48 000 000 kr. nybyggnad av kasernetablisement för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente under försvarets fonder, 4 900 000 kr. allmänna studielånefonden under statens utlåningsfonder samt 35 000 000 kr. jordfonden under diverse kapitalfonder. I övrigt äskas å kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anslag till vissa byggnadsarbeten.

Å tilläggsstat I har av föregående års riksdag anvisats anslag om 6 105 000 kr. å driftbudgeten och 66 206 000 kr. å kapitalbudgeten. I propositionen nr 2 har å tilläggsstat II äskats anslag om tillhopa 229 409 000 kr. å driftbudgeten och 10 644 000 kr. å kapitalbudgeten. Vid bifall härtill samt till de efter avlämnande av propositionen nr 2 till och med denna dag gjorda ytterligare anslagsäskanden å tilläggsstat II skulle anslagen å tilläggsstater till riksstaten för budgetåret 1963/64 uppgå till sammanlagt för driftbudgeten 297 988 000 kr., varav 32 101 000 kr. till avskrivningsanslag, och för kapitalbudgeten 176 102 000 kr.

Chefen för finansdepartementet hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—9*) fattat beslut.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Regenten att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Per Eskilsson

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Kling, anmäler under justitiedepartementets handläggning hörande ärende angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Andra huvudtiteln

A. Justitiedepartementet m. m.

[1] 8. **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Under denna rubrik har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 2 300 000 kr. Vid budgetårets ingång uppgick tillgängliga medel under anslaget till ca 2 774 000 kr., varav hittills förbrukats omkring 2 100 000 kr. För att täcka de på hela budgetåret belöpande kostnaderna torde ytterligare medelsanvisning erfordras. Anledningen härtill är den omfattande utredningsverksamheten, för vilken jag närmare redogjort vid min anmälan av motsvarande anslag i årets statsverksproposition (bil. 4, p. 9).

I detta sammanhang får jag vidare anmäla att hyreslagstiftningssakkunniga, vilka tillkallats med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 april 1963 för att utreda frågor om förenkling av hyreskontrollen m. m., under sitt hittillsvarande arbete bedömt frågan om hyressplittringen vara så väsentlig, att en särskild undersökning därav snarast bör utföras. De sak-

kunniga har hemställt att ett anslag om 375 000 kr. måtte beviljas för att genomföra en sådan undersökning under medverkan av bl. a. statistiska centralbyråns utredningsinstitut. Enligt de sakkunniga har stort intresse för undersökningen försports även från bostadspolitiska kommittén. Jag tillstyrker, att undersökningen kommer till stånd och att kostnaderna får bestridas från kommittéanslaget.

I anslutning till vad jag nu anfört räknar jag med ett ytterligare anslagsbehov av ca 1 000 000 kr. för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:
Birgitta Liljefors

Bilaga 2

FÖRSVARSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Andersson, anmäler här- efter under försvarsdepartementets handläggning hörande ärende angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt an- för därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Fjärde huvudtiteln

F. Diverse

[1] 27. Svenska övervakningskontingenten i Korea. Efter förslag av Kungl. Maj:t i propositionen 1953:234 angående täckning av kostnaderna för svenskt deltagande i stilleståndsövervakning samt vid repatriering av krigs- fångar i Korea anvisade riksdagen å tilläggsstat I till riksstaten för budget- året 1953/54 under fjärde huvudtiteln ett reservationsanslag av 5 000 000 kr. till svenska övervaknings- och repatrieringskontingenterna i Korea.

Den svenska repatrieringskontingenten har efter slutfört uppdrag upp- lösts i mars 1954. Övervakningskontingentens verksamhet pågår alltjämt, men dess personal har starkt reducerats och uppgår nu till nio personer mot omkring 90 personer i mars 1955.

För övervakningskontingentens fortsatta verksamhet har riksdagen un- der ovanstående anslagsrubrik efter förslag av Kungl. Maj:t anvisat sam-

manlagt 11 660 000 kr. Hittills har således anvisats 16 660 000 kr. för ifrågavarande ändamål.

I skrivelse den 25 februari 1964 har *försvarets civilförvaltning* anmält, att ytterligare medel erfordras för att bestrida kostnaderna för övervakningskontingentens fortsatta verksamhet och till stöd härför anført i huvudsak följande.

Behållningen under anslaget uppgick den 31 januari 1964 till omkring 181 400 kr. Härav var ca 6 800 kr. bundna i utestående oredovisade förskott. Den icke disponerade behållningen uppgick således till 174 600 kr. Kostnaderna under tiden juli 1963—januari 1964 uppgick till i genomsnitt ca 51 000 kr. för månad, vilket med 14 000 kr. för månad understiger vad som på förhand beräknats beträffande kalenderåret 1963 (jfr prop. 1963: 2, s. 14).

För den fortsatta verksamheten under 1964 beräknar civilförvaltningen medelsbehovet till 57 000 kr. för månad. Ämbetsverket har därvid förutsett, att verksamheten bibehålles vid nuvarande omfattning och att personalstyrkan, vars anställningstid beräknats till sju månader, uppgår till nio personer. Hittills anvisade belopp torde täcka medelsbehovet för tiden till och med april 1964.

Departementschefen

Det kan alltså inte bedömas hur länge övervakningskontingenten i Korea kan behöva fortsätta sin verksamhet. Medel för verksamheten bör emellertid beräknas för tiden till och med utgången av innevarande kalenderår. Jag förutsätter, att kontingentens personalstyrka alltfört hålles så låg som det är möjligt.

Försvarets civilförvaltning beräknar, att hittills anvisade medel skall täcka kostnaderna för kontingentens verksamhet till och med april 1964. För den fortsatta verksamheten räknar ämbetsverket med ett medelsbehov av 57 000 kr. för månad, d. v. s. ett 8 000 kr. lägre månatligt belopp än som beräknats för verksamheten under kalenderåret 1963 (jfr prop. 1963: 2, s. 14). Jag anser mig kunna biträda dessa beräkningar. För tiden den 1 maj—den 31 december 1964 erfordras således avrundat 460 000 kr. Summan måste betraktas som ungefärlig med hänsyn till svårigheterna att beräkna vissa utgiftsposter samt möjligheten av en kommande avveckling av kontingentens verksamhet. Jag förutsätter liksom tidigare, att eventuellt behov av ytterligare medel får tillgodoses genom anlitande av anslaget till oförutsedda utgifter. Frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader torde få anmälas framdeles.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska övervakningskontingenten i Korea* å tilllägsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 460 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Hugo Grimlund

SOCIALDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler härefter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Femte huvudtiteln

H. Universitetssjukhus m. m.

[1] 4. Karolinska sjukhuset: Utrustning. För detta ändamål är i gällande riksstat uppfört ett reservationsanslag av 5 658 000 kr.

Direktionen för karolinska sjukhuset föreslår, att på tilläggsstat för budgetåret 1963/64 anvisas ytterligare 150 000 kr. för anskaffande av utrustning i samband med ombyggnad av en allmän vårdavdelning inom den kirurgiska thoraxkliniken vid sjukhuset till en intensivvårdsavdelning. Beträffande utrustningsförslaget anför direktionen, att erforderlig utrustning till den planerade avdelningen kostnadsberäknats till 185 000 kr. Beloppet kan emellertid undergå viss reducering. Kostnaderna för sängar samt linne- och sängkläder bör således belasta omkostnadsanslaget. Efter vissa ytterligare nedskärningar återstår i runt tal 150 000 kr., vilket belopp enligt direktionens mening erfordras för en ändamålsenlig drift av avdelningen. I kostnaden ingår bl. a. en röntgenanläggning för ca 55 000 kr. och viss övervakningsapparat för ca 26 000 kr.

Departementschefen

Jag tillstyrker i det följande, att en allmän vårdavdelning inom den kirurgiska thoraxkliniken vid karolinska sjukhuset ombygges till en intensivvårdsavdelning i huvudsaklig överensstämmelse med av direktionen framlagt förslag. Beträffande denna byggnadsfråga får jag hänvisa till den redogörelse härför, som lämnas härefter under punkten 4. Direktionens utrustningsförslag rörande intensivvårdsavdelningen framstår som ändamålsenligt och torde bära godtagas. Anskaffningen av utrustningen beräknas såvitt nu är i fråga medföra en kostnad av 150 000 kr.

Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Karolinska sjukhuset: Utrustning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

I. Viss rehabiliteringsverksamhet

[2] 1 a. **Statens arbetsklirik i Stockholm: Inköp av verkstadspaviljong m. m.** Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört i riksstaten för innevarande budgetår.

Förslag

Styrelsen för statens arbetsklirik i Stockholm hemställer i skrivelse den 15 februari 1964 om anvisande av tillhoppa 597 000 kr. för inköp av en monteringsbar verkstadspaviljong, täckande av kostnaderna för vissa ombyggnadsarbeten i den befintliga s. k. undersökningspaviljongen, utbyggnad av telefonväxel m. m. samt bestridande av ökade driftkostnader.

Motiv

Arbetsklirikens verksamhet är f. n. splittrad på flera lokalenheter, vissa på stort avstånd från varandra. Förutom den ursprungliga klinikbyggnaden söder om Karolinska vägen med utrymmen för läkare och övrig personal för undersökningar, utredningar och kansligöromål samt laboratorier, klientmatsal och observationsavdelning disponerar kliriken en verkstadsbyggnad norr om Karolinska vägen samt vissa verkstadslokaler inom Norrbäckainstitutet. För sjukgymnastik och vissa undersökningar disponerar kliriken dessutom utrymmen inom avdelningen för fysioterapi och medicinsk rehabilitering vid karolinska sjukhuset.

Arbetsklirikens måste — efter uppsägning i december 1963 från Norrbäckainstitutets sida — under loppet av år 1964 utrymma de hittills disponerade verkstadslokalerna inom institutet. Utrymmen för två verkstadsavdelningar måste därför iordningställas om klirikens skall kunna bibehålla nuvarande resurser för praktisk arbetsprövning.

Även i övrigt är arbetsklinikens nuvarande lokalresurser otillfredsställande. Transporten av klienter till och från karolinska sjukhuset medför onödiga och kostnadskrävande tidsförluster. Laboratorietrymmen för fysiologiska undersökningar, psykologisk forskning, grupptest m. m. saknas nästan helt, likaså ändamålsenliga utrymmen för läkarundersökningar och bedömning av gångfunktioner hos t. ex. hjärnskadade och amputerade. Särskilda lokaler saknas för den undervisning av läkare, sjukgymnaster, sköterskor, arbetsvårdstjänstemän, m. fl. som arbetskliniken bedriver. Lunch- och omklädningsrum för personalen samt särskilda vilorum för patienterna saknas.

Klinikstyrelsen anför vidare att — enligt vad den under hand inhämtat — en nära lokalmässig anknnytning av arbetskliniken till ett planerat centrum för rehabiliteringsmedicin (CRM) vid karolinska sjukhuset inom kort torde komma att föreslås av sjukhusets generalplanedelegation. Detta centrum, omfattande även lokaler för arbetskliniken, kan emellertid inte väntas komma till stånd förrän om 8—10 år. I avvaktan härpå har styrelsen funnit det nödvändigt att redan nu söka få till stånd en provisorisk lösning av lokalfrågan i form av en tillbyggnad av de nuvarande lokalerna norr om Karolinska vägen.

Solna stads byggnadsnämnd har förklarat sig i princip kunna bifalla en framställning om byggnadslov avseende en tid av tre år för en dylik tillbyggnad.

Enligt en av arbetsmarknadsstyrelsens intendentursektion verkställd kostnadsberäkning uppgår kostnaderna för inköp och montering av den nya paviljongen till 520 000 kr. Paviljongens konstruktion är sådan att den vid behov kan flyttas fullt intakt till annan plats för att därefter snabbt ånyo tagas i bruk.

I samband med att en del av verksamheten överflyttas till den nya paviljongen erfordras viss ombyggnad av klinikbyggnaden söder om Karolinska vägen. Kostnaderna härför har preliminärt beräknats till omkring 35 000 kr. Vidare har beräknats 16 000 kr. för utbyggnad av telefonväxel m. m. samt 10 000 kr. för inredning och utrustning av sjukgymnastikavdelning. Slutligen beräknas för ökade driftkostnader under budgetåret 1964/65 16 000 kr.

Departementschefen

I likhet med klinikstyrelsen finner jag det nödvändigt, att de verkstadslokaler som måste utrymmas under år 1964 ersättes med andra lokaler för arbetskliniken. Det av styrelsen framlagda tillbyggnadsförslaget finner jag vara väl ägnat att undanröja även de kvalitativa brister i behandlingsresurserna som styrelsen har pekat på. Därjämte torde ett genomförande av förslaget göra det möjligt att inom ramen för arbetsklinikens nuvarande organisation få till stånd en önskvärd ökning av behandlingskapaciteten.

Tillbyggnaden får karaktären av ett provisorium. Den har därför ut-

formats som en paviljong, vilken relativt lätt kan nedmonteras och flyttas för att tas i bruk på annat håll. En mera permanent lösning av arbetsklinikens lokalfråga är beroende av de förslag som karolinska sjukhusets generalplanedelegation väntas framlägga.

I enlighet med styrelsens förslag förordar jag, att för inköp av en verkstadspaviljong och för viss ombyggnad av befintlig klinikbyggnad anvisas tillhoppa 555 000 kr. Liksom styrelsen beräknar jag därjämte 10 000 kr. för inredning och utrustning av sjukgymnastikavdelning. För utbyggnad av telefonväxeln beräknar jag 3 000 kr. Till styrelsens övriga förslag är jag inte beredd att ta ställning i detta sammanhang.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens arbetsklinik i Stockholm: Inköp av verkstadspaviljong m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 568 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[3] 5. Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare. Socialstyrelsen har föreslagit, att en ny vårdanstalt för kvinnliga alkoholmissbrukare med 46 platser uppföres som ersättning för den erkända vårdanstalten Hagbyhemmet. Vårdanstalten föreslås förlagd till ett område invid mentalsjukhuset Mellringe i Örebro stad. Byggnadsstyrelsen har verkställt projektering fram t. o. m. huvudhandlingar för den nya vårdanstalten. Genom beslut tidigare denna dag har byggnadsstyrelsen erhållit uppdrag att med vissa förändringar fortsätta projekteringsarbetet fram t. o. m. bygghandlingar och att på grundval av dessa handlingar infordra anbud på byggnadsföretaget. I samband med att ärendet därefter redovisas för Kungl. Maj:t torde frågan om byggnadsföretaget få vidare underställas riksdagen.

Byggnadsstyrelsen har vidare med Örebro stad träffat preliminärt avtal, enligt vilket staden till kronan överläter ett markområde på ca 80 000 m² omkring 400 m öster om Mellringe sjukhus. Köpeskillingen uppgår till en krona per m². Tillträdesdagen är i första hand bestämd till den 1 juni 1964. Enligt avtalet medger staden bl. a. att anstalten anslutes till stadens ledningsnät för fjärrvärme. Staden garanterar också att erforderligt antal personalbostäder ställes till förfogande, då anstalten skall tas i bruk. Enligt byggnadsstyrelsen bör området tillträdas den 1 juni 1964 för att erforderlig dränering skall kunna utföras innan byggnadsarbetena påbörjas. För markförvärvet och därmed sammanhängande kostnader beräknas 90 000 kr. och för dräneringen 50 000 kr.

Det markområde som erfordras för den nya vårdanstalten bör i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag tillträdas den 1 juni 1964. Det föreliggande avtalet med Örebro stad angående förvärv av ifrågavarande markområde m. m. kan jag tillstyrka. För markförvärv och dräneringsarbeten erforderliga medel, 140 000 kr., bör upptas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Örebro stad angående förvärv av mark m. m. för en ny statlig vårdanstalt i Örebro för kvinnliga alkoholmissbrukare;

b) till *Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 140 000 kr.

[4] 12. **Utbyggande av karolinska sjukhuset.** Under denna rubrik har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 4 950 000 kr.

Inledning

Med skrivelse den 28 september 1962 framlade direktionen för karolinska sjukhuset förslag till ombyggnad av en allmän vårdavdelning inom sjukhusets kirurgiska thoraxklinik till en intensivvårdsavdelning. Kostnaderna för ombyggnaden uppskattades till högst 700 000 kr. inkl. projekterings- och administrationskostnader.

Direktionen framhöll särskilt, att intensivvård provisoriskt bedrivits vid kliniken under mer än två år vid en allmän vårdavdelning, belägen i samma plan som operationsavdelningen. Erfarenheterna visade nödvändigheten av denna vårdform inom kliniken. Den provisoriska avdelningen uppfyllde emellertid inte kraven på en effektiv intensivvårdsavdelning. De hygieniska anordningarna behövde förbättras. Ändamålsenliga lokaler för jourrum för läkare, uppvakningsrum och rum för anhöriga saknades. Förrådsutrymmena var otillräckliga. Såsom grundval för det framlagda förslaget om vårdavdelningens omändring till intensivvårdsavdelning låg vissa tankegångar beträffande progressiv patientvård.

Över framställningen avgavs yttranden av byggnadsstyrelsen, nämnden för undervisningssjukhusens utbyggande efter hörande av centrala sjukvårdsberedningen samt universitetskanslersämbetet efter hörande av lärarkollegiet vid karolinska institutet.

Centrala sjukvårdsberedningen framhöll bl. a., att beredningen var övertygad om att en intensivvårdsavdelning skulle finnas vid thoraxkliniken, samt att beredningen inte ville motsätta sig att avdelningen dimensionerades för föreslagna 14 vårdplatser. Avdelningen borde dock inte delas upp i det stora antalet tvåpatientsrum. De sistnämnda borde parvis samman-

läggas till två större rum med mellanliggande vaktrum. Vissa föreslagna utbytesåtgärder fann beredningen inte befogade inom en befintlig avdelning. De angivna kostnaderna föreföll beredningen alltför höga i förhållande till de resultat som skulle uppnås. Beredningen ansåg, att ett nytt förslag skulle utarbetas med hänsynstagande till beredningens framförda synpunkter och med strävan att i större utsträckning bibehålla befintliga installationer.

Genom beslut den 17 maj 1963 uppdrog Kungl. Maj:t åt direktionen för karolinska sjukhuset att i samråd med centrala sjukvårdsberedningen samt med iakttagande av vad i övrigt i beslutet angavs utföra projektering fram t. o. m. färdigställande av huvudhandlingar, innefattande tillförlitlig kostnadsberäkning av ombyggnad av en allmän vårdavdelning inom kirurgiska thoraxkliniken vid karolinska sjukhuset till intensivvårdsavdelning. Kungl. Maj:t anbefallde samtidigt direktionen att vid projekteringen beakta vad centrala sjukvårdsberedningen anfört i ärendet, innebärande bl. a. att ombyggnadsåtgärderna skulle erhålla en i förhållande till det framlagda programförslaget begränsad omfattning.

Förslag

Direktionen för karolinska sjukhuset hemställer — med överlämnande av huvudhandlingar rörande ifrågavarande ombyggnad — att på tilläggsstat för budgetåret 1963/64 anvisas ytterligare 410 000 kr. under förevarande investeringsanslag.

Direktionen, som utfört projekteringsarbetet i samråd med centrala sjukvårdsberedningen i enlighet med meddelat uppdrag, anför bl. a. följande.

Vederbörlig hänsyn har tagits till de av sjukvårdsberedningen framförda synpunkterna. Sålunda har endast två patientrum (isoleringsrum) försetts med slussanordningar. Vidare har befintlig sanitetsteknisk utrustning bibehållits i största möjliga utsträckning och nyinstallationer av dylik utrustning nedbringats till ett minimum, delvis som en följd av att ett antal förrum och slussar slopats. Däremot har beredningens förslag om rivning av mellanväggar för hopslagning av befintliga en- och tvåsängsrum till större enheter inte genomförts. En sådan åtgärd har vid sjukhuset företrädd medicinsk och hygienisk sakkunskap bestämt motsatt sig. Hittills vunnit erfarenhet av thoraxkirurgisk intensivvård visar också, att några personalbesparingar icke härigenom kan vinnas. Däremot torde icke oväsentliga kostnadsbesparingar kunna uppnås genom att rivning av ett antal rumsskiljande väggar undviks. Sjukvårdsberedningen har godkänt de principer, efter vilka nu föreliggande huvudhandlingar utarbetats.

Kostnaderna för byggnadsföretaget beräknas komma att uppgå till sammanlagt 380 000 kr. Kostnadsberäkningen har utan erinran granskats av byggnadsstyrelsens kalkylavdelning. Till den beräknade kostnaden skall läggas det belopp — 30 000 kr. — som förskottsvis anvisats för det hittills

utförda projekteringsarbetet. Den totala kostnaden för byggnadsföretaget beräknas således komma att uppgå till 410 000 kr. Byggnadsföretaget, som bör komma till utförande snarast möjligt, kräver för sitt genomförande tio månader, varav för färdigprojektering och anbudsförfarande fyra månader samt för byggnadsarbeten sex månader.

Departementschefen

Erfarenheterna från en provisoriskt bedriven intensivvård vid en allmän vårdavdelning inom kirurgiska thoraxkliniken vid karolinska sjukhuset har utvisat, att denna vårdform snarast bör erhålla möjligheter att stadigvarande ingå i klinikens verksamhet. Det av direktionen framlagda förslaget till ombyggnad av en allmän vårdavdelning inom kliniken till en intensivvårdsavdelning innebär att nämnda önskemål tillgodoses. Avdelningen skall omfatta 14 vårdplatser. Kostnaderna för erforderliga ombyggnadsarbeten har av direktionen beräknats komma att uppgå till 410 000 kr. Jag har ingen erinran mot förslagets närmare detaljer, emedan centrala sjukvårdsberedningens synpunkter i huvudsak blivit beaktade, utan tillstyrker, att föreslagna åtgärder snarast kommer till utförande. Med snabb arbetstakt kan projektet genomföras under en tid av tio månader. Beträffande utrustningskostnaderna hänvisas till vad jag anfört under punkten 1.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbyggande av karolinska sjukhuset* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 410 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

J. P. Wieselgren

KOMMUNIKATIONSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Skoglund, anmäler härefter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Sjätte huvudtiteln

A. Kommunikationsdepartementet m. m.

[1] 4. **Extra utgifter.** Å riksstaten för innevarande budgetår har under denna anslagsrubrik anvisats ett reservationsanslag av 160 000 kr. Belastningen å anslaget uppgick t. o. m. januari 1964 till ca 100 000 kr. För återstående del av budgetåret beräknas bl. a. kostnaderna för resor till utlandet bli högre än vad tidigare förutsatts. Belastningen å anslaget under hela budgetåret uppskattas nu till omkring 185 000 kr. Behovet av ytterligare medel kan sålunda beräknas till 25 000 kr. Jag förordar, att nämnda belopp anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1963/64. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[2] 21. **Säkerhetsanstalter för sjöfarten.** För budgetåret 1963/64 har under statens allmänna fastighetsfond till säkerhetsanstalter för sjöfarten avsatts ett investeringsanslag av 1 450 000 kr. Beloppet är bundet för pågående arbeten.

Med skrivelse den 6 mars 1963 underställde *sjöfartsstyrelsen* Kungl. Maj:ts prövning fråga om flyttning av västra lotsdistriktets förråd från Kustens varv i Göteborgs hamn till Nya varvet inom Göteborgs örlogsvarv. Styrelsen anförde härvid bl. a., att västra lotsdistriktets förråd, som utgöres av mindre förrådsbyggnader samt upplagsplatser och kajanläggning, f. n. är förlagt vid Kustens varv enligt avtal med Göteborgs stad. Då staden förklarat sig ha behov av förrådsområdet, har staden sagt upp avtalet med utgången av år 1964. Någon förlängning av avtalet har ej kunnat utverkas. Med hänsyn till nödvändigheten av en central placering av distriktsförrådet, kan det lämpligen icke flyttas till plats utanför Göteborg. Vid bedömning av frågan om förrådets placering inom Göteborg har en förläggning till Nya varvet befunnits vara det lämpligaste från sjöfartsverkets synpunkt. Sjöfartsstyrelsen har i samråd med chefen för örlogsvarvet upprättat ett preliminärt förslag till disposition av det föreslagna området.

Med skrivelsen har styrelsen underställt Kungl. Maj:t förslag till byggnadsprogram för distriktets förråd vid Nya varvet.

Chefen för marinen, statskontoret, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt stadsfullmäktige i Göteborg har tillstyrkt eller förklarat sig intet ha att erinra mot att västra lotsdistriktets förråd förlägges till Nya varvet.

Kungl. Maj:t uppdrog den 28 juni 1963 åt sjöfartsstyrelsen att på grundval av förenämnda byggnadsprogram utföra projektering av byggnadsföretaget fram till och med färdigställande av bygghandlingarna samt att därefter underställa ärendet Kungl. Maj:ts förnyade prövning.

Sjöfartsstyrelsen (skr. 31/12 1963) har hemställt om medel för uppförande av ifrågakvarnande förrådsanläggningar. Av skrivelsen framgår bl. a. att styrelsen utfört erforderliga grundundersökningar för brygga och förrådshus samt utarbetat bygghandlingar och kostnadsberäkning. De sammanlagda kostnaderna beräknas till 535 000 kr., varav för brygga 211 000 kr., förrådsplatser utomhus 28 000 kr., förråds-, verkstads- och kontorsbyggnad 162 000 kr., ledningar, belysning m. m. utomhus 13 000 kr., flyttningskostnader 15 000 kr., diverse och oförutsett 56 000 kr. samt allmänna omkostnader 50 000 kr.

Styrelsen avser låta utföra arbetet genom försorg av sin byggnadsbyrå. Erforderligt avskrivningsanslag beräknas till 405 000 kr., vilket motsvarar

100 procent för brygga och flyttningskostnader samt 50 procent för förrådsbyggnader.

Departementschefen

För västra lotsdistriktets förråd har enligt avtal med Göteborgs stad sedan länge disponerats förrådslokaler, upplagsplatser och kaj vid Kustens varv inom Göteborgs hamn. Då staden behöver området, har staden sagt upp avtalet med utgången av år 1964. Med anledning härav har styrelsen hemställt om medel för att uppföra nytt förråd för distriktet vid Nya varvet i Göteborg. Jag har intet att erinra mot den föreslagna lokaliseringen av förrådet. Kostnaderna för att uppföra förrådsbyggnad, iordningsställa förrådsplatser och anlägga brygga beräknar jag till 525 000 kr. Jag förordar, att medel anvisas på tilläggsstat för budgetåret 1963/64. Jag föreslår, att för ändamålet ett belopp av 525 000 kr. anvisas under anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanstalter för sjöfarten* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 525 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Bert Holmberg

FINANSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler härefter under finansdepartementets handläggning hörande ärende angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anför därvid följande.

KAPITALBUDGETEN

Statens allmänna fastighetsfond

[1] 22 a. Förvärv av fastigheten tomten nr 1 i kvarteret Hästen i Täby köping m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag bemyndigade 1960 års riksdag (prop. 150, SU 141, rskr 322) riksgäldskontoret att ikläda staten garanti intill ett belopp av 3 milj. kr. för banklån till Stockholms kapplöpningssällskap. Garantin utfärdades sedermera av riksgäldskontoret för ett lån å samma belopp i Skandinaviska banken. Lånet, som förutsattes bli återbetalat före utgången av år 1965, avsågs att utgöra ett bidrag till finansieringen av sällskapets hästkapplöpningsbana å fastigheten tomten nr 1 i kvarteret Hästen i Täby köping. Anläggningen skulle ersätta sällskapets tidigare kapplöpningsbana belägen vid Ulriksdal å mark som arrenderats från staten. Ifrågavarande arrendeavtal kunde nämligen icke förlängas. Täbyfastigheten omfattar en areal om drygt 710 000 m² mark och är belägen invid motorvägen till Norrtälje ca 15 km från Stockholms centrum.

Den 14 mars 1962 ansökte kapplöpningssällskapet vid Stockholms rådhusrätt om att bli försatt i konkurs, vilken ansökan beviljades. I anledning av det inträffade förhållandet utbetalade riksgäldskontoret till Skandinaviska banken 3 milj. kr. såsom garantibelopp för banklånet, å vilket någon amortering icke verkställdes, samt ränta därå till ett belopp av 153 750 kr.

Fordringsägare i konkursen med inteckningsrätt i Täbyanläggningen var Skandinaviska banken och ett av banken garanterat kreditinstitut, AB Sevonia, samt Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget, Sveriges kreditbank och — med sämsta förmånsrätt — Täby köping. Såsom oprioriterade fordringsägare förekom ett antal företag och enskilda personer samt svenska staten i anledning av den utlösta garantin. Konkursbouppteckningen redovisade skulder å sammanlagt 13 544 000 kr. Mot dessa stod huvudsakligen värdet av kapplöpningssbanan. Konkursförvaltningen uppdrog åt ett av förvaltningen för ändamålet bildat aktiebolag, Täby Galopp AB, att såsom kommissionär åt konkursförvaltningen handha rörelsen å kapplöpningssbanan. I styrelsen för detta bolag var även — med hänsyn till statens betydande intressen i konkursen — statsverket representerat. Bolaget beviljades totalisatortillstånd av Kungl. Maj:t och bedrev därefter rörelsen som anordnare av galopptävlingar under 1962 och 1963. Under verksamheten, som syftade till att uppnå bästa affärsmässiga resultat, företogs bl. a. med inteckningsborgenärernas medgivande vissa investeringar för att bättre kunna utnyttja anläggningen. Sålunda installerades för en kostnad av ca 440 000 kr. banbelysning för att möjliggöra en utvidgning av tävlingsverksamheten. Genom en ökad aktivitet — främst ett utökat antal tävlingsdagar — i förhållande till tiden före konkursen steg årsomsättningen å totalisatorn, som år 1961 uppgått till 19,5 milj. kr., till 24,5 milj. kr. år 1962 och 27,4 milj. kr. år 1963. Statens andel av totalisatormedlen uppgick under de nämnda åren till 3,1, 4,0 respektive 4,4 milj. kr. Trots ökningen i omsättningen och med beaktande av att åtskilliga verkställda utgifter var av investeringsnatur och ägnade att långsiktigt förbättra rörelsens utfall visade sig driftresultatet under de båda åren inte kunna förränta de investerade lånemedlen. Vid ett sådant förhållande ansågs det från statens sida naturligt att konkursförvaltningens drift av galoppbanan avslutades med en exekutiv auktion å den fasta egendomen.

Vid en bedömning av dels det allmänna intresset av att hästsporten å Täbybanan skulle kunna fortsättas, dels statens möjligheter att på sikt återvinna den utlösta garantisumman har jag funnit ett statligt förvärv av fastigheten och en utarrendering av densamma till företrädare för sporten vara en lämplig lösning. Sedan jag konstaterat att förutsättningar för en sådan utarrendering av anläggningen på för staten godtagbara villkor förelåg, och sedan jag låtit undersöka användbarheten och värdet av mark-

området ur statens synpunkt även för den händelse galoppverksamheten inte längre skulle bedrivas å banan, lämnade Kungl. Maj:t på min föredragning bemyndigande till förvärv av fastigheten för statens räkning. Vid den exekutiva auktionen, som ägde rum den 27 december förra året, kunde staten sålunda förvärva fastigheten för ett köpepris av 9 726 419 kr., vilket belopp täckte Sveriges kreditbanks fordran. Köpeskillingen bestreds jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1963 förskottsvis ur anslaget till oförutsedda utgifter. Kungl. Maj:t har vidare genom beslut samma dag godkänt avtal om utarrendering av fastigheten till företrädare för kapplöpningshästägareklubben i Stockholm. Avtalet innebär bl. a. att årsarrendet, som gjorts rörligt med hänsyn till totalisatoromsättningen och biljettintäkterna, skall utgå med lägst 500 000 och högst 1 000 000 kr. Enligt avtalet har arrendatorn vidare att svara för resterande del av betalningsansvaret å banbelysningsanläggningen. Motsvarande penningssumma, 200 000 kr., som ingick i det tidigare nämnda köpepriset har senare återburits till statsverket, varför den slutliga köpeskillingen utgör 9 526 419 kr. eller avrundat 9 527 000 kr. För en slutlig reglering av fastighetsförvärvet bör nu ett särskilt investeringsanslag å denna summa upptagas, varvid det förskottsvis utanordnade beloppet återföres.

I detta sammanhang bör jämväl det av riksgäldskontoret utbetalade garantibeloppet regleras. Detta belopp, 3 153 750 kr., balanseras för närvarande i verkets räkenskaper. Jag förordar att det täckes genom utbetalning från anslaget till oförutsedda utgifter. Å andra sidan kommer staten senare att återvinna en del av garantibeloppet såsom utdelning å oprioriterad fordran i konkursen. Ifrågavarande utdelning, sannolikt av storleksordningen ett par hundra tusen kronor, är hänförlig till den lösa egendomen och vissa andra tillgångar i konkursboet. Beloppet torde få inlevereras såsom inkomst å driftbudgeten.

Villkoren för utarrenderingen av fastigheten innebär att staten kan påräkna en skälig förräntning av kapitalet, inklusive den utlösta garantisumman, och vid en gynnsam utveckling av omsättningen på banan därutöver en viss amortering. Beträktat ur marknadsmässig synpunkt innebär detta en helt obetydlig subventionering av verksamheten, vilken torde å anses som skälig på samma grunder som föranledde det ursprungliga garantiåtagandet. Skulle rörelsen inte utvecklas på förutsett vis utan i stället få avvecklas, talar sannolikheten för att markområdets värde i en alternativ användning väl kommer att täcka statens utgifter för förvärvet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

I. till Förvärv av fastigheten tomlen nr 1 i kvarteret Hästen i Täby köping å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 9 527 000 kr.;

II. godkänna vad jag i övrigt förordat angående reglering av statens förpliktelser i anledning av lämnad garanti åt Stockholms kapplöpningssällskap.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Per Eskilsson

ECKLESIASTIKDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Edenman, anmäler här- efter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden an- gående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Åttonde huvudtiteln

A. Ecklesiastikdepartementet

[1] 3. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Till kommittéer och utredningar genom sakkunniga har på riksstaten för innevarande budget- år under åttonde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 3 000 000 kr. Vid ingången av budgetåret fanns å anslaget en reservation av i runt tal 53 000 kr. Av det för budgetåret 1963/64 disponibla beloppet har under tiden till och med januari 1964 förbrukats cirka 2 241 000 kr. Den genom- snittliga förbrukningen har alltså uppgått till något mer än 320 000 kr. per månad. För återstoden av budgetåret anser jag det nödvändigt att räkna med en högre månatlig medelsåtgång. Sammanlagt torde 1 100 000 kr. ut- över anvisat belopp behöva disponeras för kommittéer och utredningar ge- nom sakkunniga under innevarande budgetår.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kr.

B. Allmänna kultur- och bildningsändamål

[2] 77 a. Sveriges medverkan i Unescos projekt för räddandet av klipp-templerna i Abu Simbel. I årets statsverksproposition (bilaga 10, s. 167) har jag erinrat om att frågan om en internationell aktion för att rädda klipp-templerna i Abu Simbel i egyptiska delen av Nubien en längre tid varit föremål för internationella överläggningar och att det syntes föreliggande utsikter till att projektet skulle kunna realiseras. Jag framhöll också att förslag från svensk sida torde komma att föreläggas riksdagen senare innevarande år, sedan säkrare uppgifter härutinnan erhållits. Jag får nu återkomma till denna fråga.

Projektet har aktualiserats genom egyptiska regeringens beslut att vid Assuan vid Nilen i Egypten uppföra en dammanläggning i syfte att öka jordbruksproduktionen och genom förbättrad kraftförsörjning möjliggöra ökad industrialisering. Dammen kommer att sätta det nubiska området i södra Egypten och norra Sudan under 60 meter djupt vatten, varvid oersättliga fornlämningar förstöres. I Sudan rör det sig om delvis helt outforskade områden av avgörande betydelse i viktiga hänseenden för kunskapen om Afrikas äldre historia, i Egypten framför allt om unika faraoniska tempel, varav viktigast och svårast att rädda är de båda klipptemplen vid Abu Simbel. Då uppgiften att rädda dessa kulturskatter överstiger Egyptens och Sudans ekonomiska och andra möjligheter, har dessa länder väddjat till Unesco om internationellt bistånd. Den appell som Unescos generaldirektör med anledning härav riktat till medlemsstaterna har hittills resulterat i vissa konkreta hjälpåtgärder; bl. a. har Sverige — i förening med övriga nordiska länder — genomfört arkeologiska expeditioner i den sudanesiska delen av Nubien samt Västtyskland genomfört räddandet av Kalabshatempet.

Det ojämförligt största och angelägnaste problemet gäller emellertid räddandet av Abu Simbeltemplerna. Abu Simbel är en ort på västra Nilstranden inom Nubien. Templerna är inhuggna i en klippa och daterar sig från mitten av 1200-talet före Kristus. Det större templet har ett djup och en bredd av cirka 18 meter och dess fasad är prydd med fyra 22 meter höga, ur klippan uthuggna sittande statyer av byggherren Ramses II. I templets inre finns reliefscener ur faraos krig mot hettiterna. Det mindre templet, helgat åt gudinnan Hathor, har sex kolossalstatyer, föreställande Ramses och hans drottning Nefretete.

Kontrakt har tecknats mellan egyptiska regeringen och ett internationellt

konsortium, vari ingår firmor i Frankrike, Västtyskland, Italien och Sverige (Sentab och Skånska cementgjuteriet), om utförande av projektet i enlighet med av vattenbyggnadsbyrån i Stockholm utarbetad plan, som tar sikte på en uppstyckning av templen i mindre delar, vilka flyttas och sättes ihop på en högre belägen plats. Enligt tidsplanen för arbetet måste en 350 meter lång och i genomsnitt 10 meter hög skyddsvall uppföras före september 1964 för att skydda arbetsplatsen mot det stigande vattnet, vilket vid årsskiftet 1964/65 beräknas stå ca 7 meter över nuvarande vattennivå. Templens nedmontering måste slutföras i början av år 1966.

Totalkostnaden har beräknats till approximativt 36 miljoner amerikanska dollar. Härav har Förenta staternas regering förklarat sig vilja bidra med 12 miljoner dollar under förutsättning av kongressens samtycke. Av övriga medlemsstater har en grupp om ca 45 stater, däribland Sverige, tillsammans ställt i utsikt ca 7,5 miljoner dollar. Kostnaderna i övrigt står egyptiska regeringen för.

Avtalsmässigt föreligger dels en överenskommelse mellan Unesco och egyptiska regeringen rörande räddandet av Abu Simbeltemplen, dels en överenskommelse angående de frivilliga bidragen till räddandet av Abu Simbeltemplen. Den förra överenskommelsen undertecknades i Kairo den 9 november 1963 av Unescos generaldirektör och Egyptens kulturminister, medan den senare samma dag och på samma ställe undertecknades av sju stater (Frankrike, Indien, Italien, Mali, Spanien, Storbritannien och Jugoslavien). Senare har ytterligare två stater (Libyen och Österrike) undertecknat. Överenskommelserna har i svensk översättning fogats till detta protokoll såsom *bilagor a och b*.

Departementschefen

Som framgår av den lämnade redogörelsen har frågan om en internationell aktion för att rädda de genom Assuan-dammens byggande hotade konstskatterna i Nubien varit föremål för internationella överläggningar under Unescos ledning. Vissa konkreta åtgärder har också redan vidtagits; jag vill således erinra om att de nordiska länderna gemensamt bidragit till detta projekt genom att sända arkeologiska expeditioner till den sudanesiska delen av Nubien. Sammanlagt har riksdagen till Sveriges deltagande i dessa expeditioner anvisat 400 000 kr. för budgetåren 1960/64. Genom denna insats torde de nordiska ländernas arkeologiska forskning ha lämnat ett värdefullt bidrag till det omfattande internationella lagarbete som här måst utföras under en mycket begränsad tid.

Det nu aktuella företaget att rädda templen i Abu Simbel är den sista men samtidigt den största räddningsaktionen inom ramen för det av Unesco understödda s. k. Nubienprojektet. Svenska regeringen har i denna fråga redan från början förklarat sig i princip villig att bidra till projektets genomförande, därest det genomfördes som ett gemensamt Unesco-projekt,

även om detta skulle medföra en höjning av Unescos budget och därmed av medlemsstaternas avgifter. Vid generalkonferensen hösten 1962 hade den svenska delegationen instruktion att stödja en av generaldirektören framlagd finansieringsplan, innebärande en obligatorisk uttaxering på medlemsstaterna av omkostnaderna för ett av Unesco planerat lån för ändamålet. Totalkostnaderna för detta lån, sedan den egyptiska delen avdragits, beräknades till ca 40 miljoner dollar. Sveriges andel skulle därvid ha uppgått till 496 000 dollar (= 2 580 000 kr.). Planen vann emellertid icke erforderlig majoritet och antogs därför ej av generalkonferensen.

Ansträngningarna har därefter fortsatt i syfte att förbilliga projektet och att genom frivilliga bidrag från medlemsstaterna söka genomföra detsamma. Den svenska inställningen har under de fortsatta överläggningarna varit i princip positiv, ehuru man icke önskat taga definitiv ställning, förrän det syntes sannolikt, att projektet skulle kunna realiseras. Då denna situation syntes föreligga hösten 1963, bemyndigades professorn Torgny Sæve-Söderbergh att vid överläggningar i Kairo i november samma år meddela, att svenska regeringen vore beredd att medverka till en överenskommelse med Unesco om ett bidrag från svenska staten, utgörande motvärdet av 500 000 amerikanska dollar, till kostnaderna för räddandet av templen enligt då föreliggande förutsättningar. Det gjordes emellertid klart att bidraget förutsatte riksdagens medverkan, varför överenskommelsen kunde träda i kraft först sedan riksdagen godkänt proposition i ämnet och regeringen därefter ratificerat överenskommelsen.

Egyptiska regeringen har sedermera tecknat bindande entreprenadkontrakt beträffande arbetets utförande. De stater som förklarat sig beredda att ge bidrag uppgår till inemot hälften av antalet medlemsstater i Unesco. Det av Sverige i utsikt ställda beloppet 500 000 dollar (= 2,6 miljoner kr.), är något större än vad vår procentuella andel i Unescoavgiften (1,24 %) skulle ha föranlett, nämligen 446 000 dollar, men har motiverats av att de sammanlagda bidragsutfästelserna blivit något mindre än egyptiska regeringen från början uppställt som villkor för arbetets igångsättande. Beloppet överensstämmer också nära med det som Sverige år 1962 var berett att betala inom ramen för ett gemensamt Unesco-projekt.

Under åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker jag att å tilläggsstat II för budgetåret 1963/64 anvisas ett reservationsanslag av 2 600 000 kr. för ändamålet. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, därest riksdagen bifaller detta förslag, ratificera den i det föregående angivna överenskommelsen och därvid taga ställning till formerna för bidragets utbetalande ävensom att meddela de övriga föreskrifter, som kan visa sig erforderliga.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Sveriges medverkan i Unescos projekt för räddandet av klipptemplen i Abu Simbel å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 2 600 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens utlåningsfonder

[3] 6. **Allmänna studielånefonden.** I en promemoria av den 11 november 1963 har *ordföranden i studiehjälpsnämnden* hemställt om tilläggsanslag för budgetåret 1963/64 till allmänna studielånefonden. Av promemorian inhämtas bl. a. följande.

Studiehjälpsnämnden beräknade i sitt förslag till anslagsaskanden för budgetåret 1963/64, att omkring 17 500 lån à 1 800 kr. borde utdelas. Erforderligt lånebelopp skulle då bli 31 500 000 kr. För budgetåren 1962/63—1963/64 beräknades amorteringarna till sammanlagt 26 700 000 kr. I 1963 års statsverksproposition upptogs nämndens förslag. Enligt från postbanken inhämtade upplysningar uppgår amorteringarna inte till tidigare beräknat belopp. För budgetåren 1962/63—1963/64 beräknas amorteringarna nämligen uppgå till 25 600 000 kr., alltså till 1 100 000 kr. mindre än som beräknats.

Tillströmningen av sökande har inom alla elevkategorier varit större än som förutsetts. Särskilt stark är ökningen från de tekniska utbildningslinjerna, handelsgymnasierna, vidareutbildningskurserna och utbildningslinjerna för vuxna. Under året har vidare nya skolor blivit låneberättigade. Antalet gifta med behov av högre lån har också ökat. Säkerligen verkar också avskrivningen av en fjärdedel av lånen stimulerande på sökandefrekvensen. Även om nämnden strikt fasthållit vid tidigare riktlinjer för beviljande av lån, har av sagda anledningar låneantalet vuxit utöver vad som i september 1962 ansågs komma att ske. Till dags dato har beviljats 31 140 000 kr. till omkring 17 400 låntagare.

F. n. finnes obehandlade ett antal ansökningar, vilka kan tillgodoses med vad som återstår av den beräknade lånesumman. För den utdelning, som skall ske under januari—februari 1964 åt elever, som vårterminen 1964 börjar sin utbildning, saknas helt medel. Sökande i januari kommer från många utbildningsanstalter, mest från tekniska fackskolor och institut, vidareutbildningskurser, kurser för vuxna och sjuksköterskeskolor. Föregående år utdelades vid början av året drygt 2 000 lån. Då även i januari 1964 ökat antal sökande måste antagas, bör omkring 2 500 lån beräknas. Lånen gäller första halvåret 1964 och medeltalet per lån brukar uppgå till omkring 1 200 kr. För denna utdelning behövs sålunda i runt tal 3 000 000 kr. Tillsammans skulle sålunda erfordras ett tilläggsanslag av (3 000 000 + 1 100 000 =) 4 100 000 kr. för innevarande budgetår.

I en kompletterande promemoria av den 24 februari 1964 har *ordföranden* anmält, att för innevarande budgetår erfordras ett tilläggsanslag av 4 900 000 kr. Av detta belopp hänför sig ca 2 500 000 kr. till av nämnden redan beviljade lån och 2 400 000 kr. till ansökningar, som kan väntas bli bifallna av nämnden. I promemorian har vidare anförts, att postbanken förskotterat medel för av nämnden beviljade lån, som icke täckes av anslagsmedel.

Departementschefen

Den huvudsakliga anledningen till det ökade anslagsbehovet har av studiehjälpnsnämnden angivits vara dels att studerandeantalet vid de berörda utbildningsanstalterna blivit större än vad som förutsatts vid den ursprungliga anslagsberäkningen, dels att nya undervisningsanstalter blivit låneberättigade. Enligt verkställda beräkningar erfordras för innevarande budgetår ett medelstillskott till fonden av 4 900 000 kr. Jag tillstyrker att detta belopp tillföres fonden genom särskild anvisning på tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Allmänna studielånefonden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett investeringsanslag av 4 900 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Jan-Mats Lindahl

Bilaga a

Överenskommelse mellan Förenta Nationernas Organisation för Undervisning, Vetenskap och Kultur (Unesco) och Förenade Arabrepublikens Regering rörande räddandet av Abu Simbeltemplen

I beaktande av att konstitutionen för Förenta Nationernas Organisation för Undervisning, Vetenskap och Kultur (Unesco), hädanefter benämnd »organisationen», ålägger denna att bland annat sörja för bevarandet och skyddandet av de konstverk samt historiska och vetenskapliga monument, som världen fått i arv,

Med hänsyn till att organisationen har vädjat om internationellt samarbete för att kunna rädda Abu Simbeltemplen, som kommer att översvämmas i samband med det av Förenade Arabrepublikens regering igångsatta byggandet av övre Assuandammen för att säkra landets ekonomiska utveckling och främja folkets välfärd,

I beaktande av att organisationens Generalkonferens genom resolution 4.421 antagen vid dess 12:e session beslutat, att »organisationen måste fortsätta sin internationella verksamhet i syfte att i största möjliga utsträckning genom frivilliga medel säkra genomförandet av programmet rörande templens bevarande och monumentens flyttning» och anmodat exekutivkommittén för Nubienmonumentens bevarande att vidtaga åtgärder för att säkra fortsättandet av denna internationella verksamhet,

Med hänsyn till att det av Förenade Arabrepublikens regering antagna räddningsprojektet, vilket innebär att templen delas i sektioner och sedan återuppbyggas på högre nivå på samma plats, efteråt rekommenderats av olika kompetenta tekniska kommittéer och godkänts av exekutivkommittén för kampanjen för Nubienmonumentens bevarande,

I beaktande av att ett flertal medlemsstater och associerade medlemmar av organisationen ha svarat på dess vädjan och att en överenskommelse rörande de frivilliga bidragen till utförandet av projektet att rädda Abu Simbeltemplen, hädanefter benämnd »överenskommelsen angående frivilliga bidrag», har antagits av de bidragande medlemsstaterna och associerade medlemmarna i organisationen på ett möte, som hölls i Kairo den 9 november 1963,

I beaktande av att denna överenskommelse stipulerar de summor, som de bidragande medlemsstaterna och associerade medlemmarna av organisationen förplikta sig att betala till organisationens generaldirektör för att rädda Abu Simbeltemplen, liksom anvisningar beträffande villkor, data, valuta och metoder för dylika inbetalningar,

I önskan om att inbördes definiera de metoder och villkor, enligt vilka organisationen kommer att ge bistånd till Förenade Arabrepublikens regering för att rädda Abu Simbeltemplen, liksom de åtaganden, som komma att givas av Förenade Arabrepublikens regering i detta sammanhang,

har organisationen, som representeras av sin Generaldirektör Herr René Maheu, vederbörligen bemyndigad härtil av organisationens styrelse,
och

Förenade Arabrepublikens regering, företrädd av kulturministern Dr. Abdel Kader Hatem,

anfört följande:

1. I kraft av resolution 4.421, genom vilken organisationens Generalkonferens under sin 12:e session rekommenderade, att bevarandet av Abu Simbeltemplen skulle säkras, alltunder det att företagets internationella karaktär skulle bibehållas, har Förenade Arabrepublikens regering antagit ett räddningsprojekt rörande Abu Simbeltemplen. Detta projekt innebär, att templen sönderdelas i sektioner och sedan återuppbyggas på högre nivå på samma plats, till en beräknad totalkostnad motsvarande 36 000 000 amerikanska dollar.

2. Förenade Arabrepublikens regering har samtyckt till att fortsätta att genomföra projektet och att vidtaga nödvändiga åtgärder för att det skall fullbordas på ett tillfredsställande sätt, under förutsättning att summan av det internationella bistånd, som erhålles i detta syfte, icke understiger ett belopp motsvarande 20 500 000 dollar.

3. Det totala biståndet, utlovat av olika medlemsstater och associerade medlemmar av organisationen, har — ehuru mycket omfattande — icke intill denna dag nått ovannämnda siffra, och alla berörda medlemsstater och associerade medlemmar ha ännu icke undertecknat överenskommelsen rörande frivilliga bidrag.

4. Icke desto mindre är det på grund av tidsbestämningen av byggandet av den övre dammen väsentligt att starta räddningsaktionen omedelbart, om man skall kunna rädda Abu Simbeltemplen.

5. På grund av denna tvingande nödvändighet, har Förenade Arabrepublikens regering samtyckt till att sluta avtal med det företag, som blivit anförtrott räddningsarbetet. Förenade Arabrepublikens regering förbehåller sig emellertid rätten, genom en uttrycklig klausul i sagda avtal, att häva detta, och kan finna sig nödsakad att återopa denna uppsägelseklausul om, före den 1 mars 1964, det totala beloppet, som medlemsstater och associerade medlemmar av organisationen samtyckt till att betala enligt överenskommelsen rörande frivilliga bidrag, icke är tillräckligt högt.

Följaktligen

ha organisationen och Förenade Arabrepublikens regering samtyckt till följande:

Artikel I

1. Förenade Arabrepublikens regering åtager sig att fortsätta arbetet med att rädda Abu Simbeltemplen och att i detta syfte ingå ett avtal med en eller flera entreprenörer för det arbete, som beskrives i kontraktsbestämmelserna, vilka antagits av kulturdepartementet i Förenade Arabrepubliken (Räddandet av Abu Simbeltemplen, projekt II).

2. Förenade Arabrepublikens regering förbehåller sig emellertid rätten att mot betalning av skadestånd uppsäga det i förra momentet omnämnda avtalet, om det totala belopp, som medlemsstater och associerade medlemmar av organisationen förbundit sig att betala i enlighet med överenskommelsen rörande frivilliga bidrag, tillsammans med andra belopp redan in-

betalda till Förvaltningsfonden, vilken upprättats av Generaldirektören och speciellt ägnats räddningen av Abu Simbeltemplen, den 1 mars 1964 icke har nått en summa motsvarande 20 500 000 dollar eller den lägre summa, som Förenade Arabrepublikens regering kan anse tillräcklig.

Artikel II

Skulle Förenade Arabrepublikens regering finna sig föranlåten att uppsäga arbetsavtalet på grund av de villkor, som definierats i artikel I i denna överenskommelse, skall organisationen såsom del av det skadestånd, som skall erläggas till entreprenören, och av de utgifter, som man redan ådragit sig för avtalets genomförande, betala sagda regering en summa, som skall bestämmas av exekutivkommittén för kampanjen för Nubienmonumentens bevarande på grundval av tillgängliga fonder.

Artikel III

Om Förenade Arabrepublikens regering icke den 1 mars 1964 hävt arbetsavtalet på grund av de villkor, som definierats i artikel I och artikel II av denna överenskommelse, skall Förenade Arabrepublikens regering fortsätta genomförandet av räddningsprojektet i dess två stadier intill dess det fullbordats på ett tillfredsställande sätt och skall påtaga sig alla finansiella och övriga förpliktelser, som följa därav.

Artikel IV

1. Organisationens Generaldirektör skall, i överensstämmelse med de metoder och villkor samt det tidsschema, som bestämts i halvårsplanerna, uppgjorda och godtagna i enlighet med bestämmelserna i bihanget till denna överenskommelse, vilket utgör en integrerande del därav, till behöriga myndigheter i Förenade Arabrepubliken överföra de till honom i detta syfte av medlemsstater och associerade medlemmar av organisationen inbetalda belopp i enlighet med överenskommelsen angående frivilliga bidrag liksom de summor, som redan inbetalts till Förvaltningsfonden och speciellt avsetts för räddandet av Abu Simbeltemplen.

2. I avsikt att bistå Förenade Arabrepublikens regering att i konvertibla valutor möta de förpliktelser, som den kommer att ådraga sig för räddningsarbetet med Abu Simbeltemplen, skall Generaldirektören till Förenade Arabrepublikens regering i konvertibla valutor överföra de summor, som i dessa valutor inbetalats till Förvaltningsfonden, och sträva efter att till förfogande för Förenade Arabrepublikens regering ställa ytterligare summor i konvertibla valutor erhållna genom att, i samråd med Förenta Nationernas övriga fackorgan, konvertera donationer och bidrag, som erhållits i valutor som är förknippade med särskilda valutabestämmelser.

Artikel V

Förutom de upplysningar och dokument, som förutsetts i bihanget till denna överenskommelse, skall Förenade Arabrepublikens regering så snabbt som möjligt förse organisationens Generaldirektör med arbetsplanerna, avtalsförslagen och kostnadsberäkningarna rörande räddningsaktionen för Abu Simbeltemplen tillsammans med alla nödvändiga upplysningar och dokument angående arbetets fortskridande, för att möjlig-

göra för organisationens Generaldirektör att hålla de bidragande medlemsstaterna och associerade medlemmarna liksom exekutivkommittén för kampanjen för Nubienmonumentens bevarande fullständigt och regelbundet underrättade om det arbete, som utförts.

Artikel VI

Organisationens Generaldirektör skall fortsätta att vädja till offentliga och privata källor för att bistå Förenade Arabrepublikens regering att fylla ut skillnaden mellan det hittillsvarande bidragets totala belopp — inklusive Förenade Arabrepublikens bidrag motsvarande 11 500 000 dollar — och aktionens beräknade kostnad: 36 000 000 dollar.

Artikel VII

Organisationens Generaldirektör skall i enlighet med Generalkonferensens resolutioner fortsätta med den internationella kampanjen för Nubienmonumentens bevarande och speciellt Abu Simbeltemplens räddande. Han skall framlägga resultaten av kampanjen för Generalkonferensen vid dess 13:e session och ange om det slutligen skulle fattas medel för att uppnå summan 20 500 000 dollar, som Förenade Arabrepublikens regering anhållit om.

Artikel VIII

Denna överenskommelse skall träda i kraft i och med att den undertecknas.

Till bekräftelse härav ha representanterna för var och en av parterna undertecknat denna överenskommelse.

Detta har skett i Kairo den 9 november 1963 i två original på franska, engelska och arabiska språken, och alla tre texterna äro lika giltiga.

För Förenta Nationernas Organisation för Undervisning, Vetenskap och Kultur

För Förenade Arabrepublikens regering

Bihang rörande upprättandet av halvårsplaner för finansieringen

1. Åtminstone två månader innan exekutivkommittén håller session, vars dagordning innefattar synpunkter på halvårsplanen för finansoperationer, föreskrivna i paragraf 2 av den av exekutivkommittén vid slutet av dess femte session antagna resolution II, skall Förenade Arabrepublikens regering sända organisationen en rapport, som syftande på klausulerna i arbetsavtalet och arbetets framåtskridande anger de utbetalningar den kommer att få företaga under ifrågavarande halvårsperiod. Organisationens avdelning för Nubienmonumenten skall vara berättigad att begära alla ytterligare upplysningar, som den anser nödvändiga.

2. Mot bakgrunden av alla de upplysningar man sålunda erhållit och av läget i Förvaltningsfonden och med hänsyn till de inkomster man under ifrågavarande halvårsperiod väntar sig kunna erhålla, skall Generaldirektören upprätta ovannämnda finansieringsplan och därvid i valuta-

slag angiva den del av betalningarna som förfaller enligt avtal och som kan mötas av Förvaltningsfonden. Detta dokument skall utsändas så snabbt som möjligt till Förenade Arabrepublikens regering för yttrande och översändas till exekutivkommittén för godkännande.

3. De belopp, som föreskrivits i det av exekutivkommittén godkända betalningsschemat, skall ställas till Förenade Arabrepublikens förfogande 15 dagar före förfallodagen för varje betalning i enlighet med de praktiska arrangemang, som sagda regering och Generaldirektören överenskommit om.

4. Inom tre månader efter utgången av varje halvårsperiod skall Förenade Arabrepublikens regering till organisationen sända en finansrapport sammanfattande både det arbete, som utförts, och de betalningar, som gjorts under ifrågavarande halvårsperiod, och angivande varje förändring som kan ha gjorts i de ursprungliga beräkningarna. Generaldirektören skall, efter det han där så är lämpligt erhållit alla ytterligare upplysningar, som kan vara nödvändiga, sända denna rapport till exekutivkommittén för beaktande under dess kommande session.

5. Inom tre månader efter det att arbetet för vart och ett av de två stadierna av projektet slutförts, skall Förenade Arabrepublikens regering till organisationen vidarebefordra en teknisk rapport och en finansrapport, som redogör för allt det arbete, som utförts, och de betalningar, som gjorts för detta speciella stadium. Dessa rapporter skall av Generaldirektören översändas till exekutivkommittén på samma villkor som de som gälla för halvårsrapporterna.

**Överenskommelse angående de frivilliga bidragen till räddandet
av Abu Simbeltemplen**

I beaktande av att Abu Simbelmonumenten — vilka, såsom redan vid flera tillfällen tillkännagivits av Unescos generalkonferens, satts i fara genom det av Förenade Arabrepubliken igångsatta byggandet av den övre Assuandammen för att säkra landets ekonomiska utveckling och främja folkets välfärd — utgör en del av hela den mänskliga rasens kulturella arv,

Erinrande om de uttalanden, som gjorts av Förenade Arabrepublikens president angående bevarandet av detta mänskliga arv, som förvaltas av hans land,

Beaktande att räddningsprojektet, som antagits av Förenade Arabrepublikens regering och innebär att templen delas i sektioner och sedan återuppbbyggs på högre nivå på samma plats, har godkänts av olika kompetenta tekniska kommittéer,

Angelägna om att få medverka till att Abu Simbelmonumenten komma att överleva för att beundras och uppskattas av kommande generationer,

Besvarande de värdanden om internationellt samarbete, som förts fram i detta syfte av Förenta Nationernas Organisation för Undervisning, Vetenskap och Kultur (Unesco),

ha de fördragsslutande medlemsstaterna och associerade medlemmarna av Unesco träffat överenskommelse enligt följande:

Artikel I

1. Varje fördragsslutande medlemsstat eller associerad medlem av Unesco åtager sig att bidraga till genomförandet av projektet att rädda Abu Simbeltemplen genom att i den valuta samt på de data och villkor som angivits i bihanget till denna överenskommelse betala de i nämnda bihang fastställda beloppen till Förvaltningsfonden, som upprättats i detta syfte av Generaldirektören för Unesco, hädanefter benämnd »Generaldirektören».

2. Generaldirektören kommer icke att överföra dessa belopp till behöriga myndigheter i Förenade Arabrepubliken, förrän Förenade Arabrepublikens regering slutligen avgivit en försäkran, att den skall påbörja räddningsaktionen av Abu Simbeltemplen och vidtaga nödvändiga åtgärder, så att denna fullbordas på ett tillfredsställande sätt, och att sagda regering för detta ändamål skall ingå ett avtal med en eller flera entreprenörer rörande det arbete, som beskrivits i de av Förenade Arabrepublikens kulturdepartement fastställda specifikationerna. (Räddandet av Abu Simbeltemplen: Projekt II).

Artikel II

1. Generaldirektören kommer att erhålla alla nödvändiga detaljer beträffande de betalningsdata, som Förenade Arabrepubliken måste taga hänsyn till vid verkställandet av det avtal, som omnämnts i artikel I, moment

2. Han kommer också att med jämna mellanrum få rapporter om arbetets fortskridande.

2. Han skall med beaktande av betalningsförfallodagar och arbetets fortskridande till behöriga myndigheter i Förenade Arabrepubliken betala de belopp han får in, jämlikt bestämmelserna i artikel I, moment 1, och i enlighet med vad som stipuleras i överenskommelsen mellan Unesco och den Förenade Arabrepublikens regering beträffande räddandet av Abu Simbeltemplen.

Artikel III

Generaldirektören skall med jämna mellanrum, åtminstone varje halvår, för information utsända en periodisk rapport till fördragsslutande medlemsstater och associerade medlemmar av Unesco angående fullföljandet av denna överenskommelse och fortskridandet av räddningsaktionen för Abu Simbeltemplen.

Artikel IV

Denna överenskommelse skall, för varje särskild fördragsslutande medlemsstat och associerad medlem av Unesco, träda i kraft i och med undertecknandet av överenskommelsen eller, om denna undertecknats under förutsättning av ratificering eller godkännande, den dag då ett ratifikationsinstrument eller en godkännandeakt deponeras hos Generaldirektören.

Artikel V

Generaldirektören skall till förfogande för fördragsslutande medlemsstater och associerade medlemmar av Unesco ställa de belopp, med vilka dessa stater bidragit enligt denna överenskommelse, för den händelse Förenade Arabrepublikens regering icke ingår avtalet rörande det arbete, som beskrivits i de av Förenade Arabrepublikens kulturdepartement fastställda specifikationerna, eller om regeringen, efter att ha ingått sagda avtal, skulle uppsäga detta under de betingelser, som stipuleras i överenskommelsen mellan Unesco och Förenade Arabrepublikens regering angående räddandet av Abu Simbeltemplen.

Artikel VI

Generaldirektören skall informera medlemsstaterna och de associerade medlemmarna av Unesco om de underskrifter, som fogats till denna överenskommelse, om villkoren för de förpliktelser man åtagit sig enligt bihanget till denna överenskommelse liksom om den i artikel IV av denna överenskommelse nämnda depositionen av ratifikationsinstrument eller godkännandeakter.

Artikel VII

I enlighet med paragraf 102 av FN-stadgan skall denna överenskommelse på Generaldirektörens begäran registreras vid Förenta Nationernas sekretariat.

Artikel VIII

Denna överenskommelse föreligger på engelska, franska, ryska och spanska, och alla fyra texterna äro lika giltiga.

Till bekräftelse härav ha undertecknade i detta syfte vederbörligen be-
myndigade representanter underskrivit denna överenskommelse.

Detta har skett i Kairo denna den nionde dagen i november 1963 i ett
exemplar, som deponeras i arkivet för Förenta Nationernas Organisation
för Undervisning, Vetenskap och Kultur och av vilket vidimerade avskrif-
ter komma att sändas ut till alla medlemsstater och associerade medlem-
mar, som undertecknat överenskommelsen, liksom till Förenta Nationerna.

JORDBRUKSDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anmäler här- efter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärende angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anför därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Nionde huvudtiteln

L. Lappväsendet m. m.

[1] 4. Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden. I anslutning till förhandlingar mellan Sverige och Norge i renbetesfrågan har ländernas regeringar den 28 juni 1963 — under vissa förutsättningar — dels träffat avtal om mandat för en av de båda regeringarna utsedd kommission för utredning av vissa med den samiska renskötseln sammanhängande spörsmål, dels genom notväxling överenskommit om förlängning till den 1 juni 1966 av giltighetstiden för den av den norska regeringen uppsagda renbeteskonventionen. Såsom förutsättning för ingåendet av nämnda avtal gäller, bland annat, att vissa norska renar skall överföras från Finnmark till sådana betesområden i Norge, som enligt renbeteskonventionen är reserverade för svenska renars betning. Vid uppfyllandet av sagda förutsättning kan vissa svenska samer komma att utsättas för olägenheter genom att renskötseln försvåras, vissa anläggningar blir onytti-

ga och måste återuppföras på annat håll, m. m. Med hänsyn härtill samt till övriga föreliggande omständigheter synes påtagliga skäl tala för att medel finnes tillgängliga för att, därest omständigheterna så påkallar, användas för åtgärder i syfte att underlätta renskötseln för de berörda svenska samerna samt till anskaffande av nya anläggningar i utbyte för anläggningar som fortsättningsvis icke kan utnyttjas, m. m. För att medel skall finnas tillgängliga för dessa ändamål synes nu ett belopp av 100 000 kr. böra anvisas för att disponeras enligt Kungl. Maj:ts bestämmande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Ulla B. Silén

INRIKESDEPARTEMENTET

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME.

Chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Johansson, anmäler härefter under inrikesdepartementets handläggning hörande ärenden angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 samt anförd därvid följande.

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

A. Inrikesdepartementet m. m.

[1] 4. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga. Å riksstaten för budgetåret 1963/64 är under förevarande anslagsrubrik uppfört ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

Vid min anmälan av motsvarande anslag för nästa budgetår i årets statsverksproposition (bil. 13, p. 4) anförde jag, att polisberedningens arbete under föregående budgetår bedrivits ytterst intensivt under medverkan av ett stort antal experter och att takten i beredningens verksamhet under innevarande budgetår måst ytterligare stegras för att de av statsmakterna beslutade reformerna inom polis-, åklagar- och exekutionsväsendet skall kunna genomföras vid avsedd tidpunkt. Sammanlagt uppgick kostnaderna för beredningen för år 1963 till omkring 750 000 kr. På grund härav och då kostnaderna för ytterligare ett tjugotal kommittéer f. n. belastar förevarande anslag, kommer medelsanvisningen under anslaget för inneva-

rande budgetår icke att förslå. Behållningen på anslaget vid utgången av januari 1964 utgjorde i runt tal 300 000 kr. Medelsåtgången har under de senaste månaderna närmat sig 300 000 kr. per månad och torde under återstoden av budgetåret komma att ytterligare stegras på grund av att kostnaderna för den nyligen inrättade tillsättningsnämnden för polis-, åklagar- och exekutionsväsendet skall bestridas från anslaget. Jag anser mig därför böra beräkna ett ytterligare medelsbehov under anslaget för innevarande budgetår av 1 300 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga*
å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 1 300 000 kr.

[2] 5. **Extra utgifter.** Under denna rubrik har å riksstaten för innevarande budgetår uppförts ett reservationsanslag av 150 000 kr., vilket innebär en minskning med 105 000 kr. i förhållande till budgetåret 1962/63.

Såsom jag anförde vid anmälan av motsvarande anslag i årets statsverksproposition har utgifterna å anslaget under den hittills förflutna delen av innevarande budgetår varit onormalt höga, delvis till följd av eftersläpning vid utbetalning av tidigare beslutade bidrag m. m. Den disponibla behållningen å anslaget vid mitten av februari 1964 utgjorde endast ca 4 000 kr. Vissa årligen återkommande utgiftsändamål har ännu inte kunnat tillgodoses för innevarande budgetår. På grund härav och med hänsyn till övriga förutsebara utgifter beräknar jag ett ytterligare medelsbehov under anslaget för innevarande budgetåret av 70 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Extra utgifter* å tilläggsstat II till riksstaten för
budgetåret 1963/64 anvisa ett reservationsanslag av 70 000
kr.

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:
Ingemar Källberg

AVSKRIVNING AV NYA KAPITALINVESTERINGAR

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kun gl. Höghet Regenten, Hertigen av Halland, i statsrådet å Stockholms slott den 13 mars 1964.

Närvarande:

Statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om anslag till avskrivning av nya kapitalinvesteringar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1963/64 och anför därvid följande.

Under innevarande budgetår har äskats dels investeringsanslag å tilläggsstat I till gällande riksstat, dels ytterligare några anslag å tilläggsstat II. I enlighet med de principer som hittills tillämpats bör nu, då avskrivningsbehovet för de olika investeringarna kan överblickas, förslag om erforderliga avskrivningsanslag föreläggas riksdagen. Skulle nya avskrivningsbehov uppkomma eller ändring ske i de till grund för här beräknade avskrivningar liggande förhållandena förutsätter jag, att vederbörliga tillägg och jämkningar vidtages av riksdagen.

Jag torde nu i korthet få redogöra för de olika fall, i vilka omedelbar avskrivning är påkallad beträffande ifrågavarande investeringar.

Statens allmänna fastighetsfond. På tilläggsstat I och II har uppförts ett antal investeringsanslag, som avser sådana ändamål att de enligt gällande grunder bör avskrivas med 50 procent. Kostnader för markförvärv avskrivs inte i den mån de ingår i anslagen. Beträffande säkerhetsanstalter för sjöfarten utgör grundavskrivningen 50 procent, dock avskrivs hamn- och fyranläggningar omedelbart i sin helhet. De mot investeringsanslagen svarande avskrivningsanslagen framgår av följande sammanställning.

Anslag	Investering kr.	Avskrivning kr.
Socialdepartementet:		
Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	140 000	25 000
Utbyggande av karolinska sjukhuset	410 000	205 000
Kommunikationsdepartementet:		
Säkerhetsanstalter för sjöfarten	525 000	395 000
Ecklesiastikdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå	855 000	428 000
Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund ..	3 244 000	1 622 000
Jordbruksdepartementet:		
Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt ..	15 000	8 000
Byggnadsarbeten vid skogshögskolan	250 000	125 000
Handelsdepartementet:		
Förrådsbyggnad vid statens institut för hantverk och industri	36 000	18 000
Tillbyggnad av Institutet för metallforskning	500 000	250 000
Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt	250 000	125 000

I investeringsanslaget till vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalt i Örebro för alkoholmissbrukare ingår kostnader för förvärv av mark, för vilka avskrivningsmedel icke beräknats. Vidare ingår i anslaget till säkerhetsanstalter för sjöfarten kostnader för hamnanläggningar, vilka bör avskrivas helt.

Försvarets fonder. Under kasernbyggnaders delfond av försvarets fastighetsfond har å tilläggsstat II upptagits ett investeringsanslag å 48 000 000 kr. för nybyggnad av kasernetablisement m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente. Avskrivningen bör beräknas till 50 procent och anslaget upptages alltså med 24 000 000 kr.

Statens utlåningsfonder. Under allmänna studielånefonden har å tilläggsstat II uppförts ett investeringsanslag å 4 900 000 kr. För detta anslag bör total avskrivning tillämpas och avskrivningsanslaget uppföres således med 4 900 000 kr.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avskrivning av nya kapitalinvesteringar* i här-
efter angivna fonder å tilläggsstat II till riksstaten för
budgetåret 1963/64 anvisa följande reservationsanslag,
nämligen

Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

<i>Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare</i>	25 000
<i>Utbyggande av karolinska sjukhuset</i>	205 000

Kommunikationsdepartementet: .

<i>Säkerhetsanstalter för sjöfarten</i>	395 000
---	---------

Ecklesiastikdepartementet:

<i>Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå</i> ..	428 000
<i>Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund</i>	1 622 000

Jordbruksdepartementet:

<i>Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt</i>	8 000
<i>Byggnadsarbeten vid skogshögskolan</i>	125 000

Handelsdepartementet:

<i>Förrådsbyggnad vid statens institut för hantverk och industri</i>	18 000
<i>Tillbyggnad av Institutet för metallforskning</i>	250 000
<i>Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt</i> ..	125 000

Försvarets fonder

Försvarets fastighetsfond:

Kasernbyggnaders delfond:

<i>Nybyggnad av kasernetablisement m. m. för Svea livgarde och Svea ingeijörregemente</i>	24 000 000
---	------------

Statens utlåningsfonder

Ecklesiastikdepartementet:

<i>Allmänna studielånefonden</i>	4 900 000
--	-----------

Vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt bifaller Hans Kungl. Höghet Regenten.

Ur protokollet:

Per Eskilsson

Bihang

Förteckning

över av Kungl. Maj:t hos riksdagen år 1964 äskade anslag å tilläggsstat
II till riksstaten för budgetåret 1963/64 utöver de i proposition
nr 2 upptagna anslagen

DRIFTBUDGETEN

A. Egentliga statsutgifter

II. Justitiedepartementet

A 8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 000 000
-----	--	-----------

IV. Försvarsdepartementet

F 26	Materiel för en svensk beredskapsstyrka för FN-tjänst, <i>reservationsanslag</i>	11 000 000
F 27	Svenska övervakningskontingenten i Korea, <i>reservationsanslag</i>	460 000
F 28	Kostnader för deltagande i FN:s fredsstyrka på Cypern, <i>reservationsanslag</i>	12 000 000
		<hr/>
		23 460 000

V. Socialdepartementet

H 4	Karolinska sjukhuset: Utrustning, <i>reservationsanslag</i> ..	150 000
I 1a	Statens arbetsklirik i Stockholm: Inköp av verkstads-paviljong m. m., <i>reservationsanslag</i>	568 000
		<hr/>
		718 000

VI. Kommunikationsdepartementet

A 4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	25 000
-----	---	--------

VIII. *Ecklesiastikdepartementet*

A 3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 100 000
B 77a	Sveriges medverkan i Unescos projekt för räddandet av klipptemplen i Abu Simbel, <i>reservationsanslag</i>	2 600 000
		<u>3 700 000</u>

IX. *Jordbruksdepartementet*

L 4	Åtgärder i samband med ändrade renbetesförhållanden, <i>reservationsanslag</i>	100 000
-----	--	---------

XI. *Inrikesdepartementet*

A 4	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	1 300 000
A 5	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	70 000
		<u>1 370 000</u>

Säger för egentliga statsutgifter 30 373 000

B. **Utgifter för statens kapitalfonder**IV. **Avskrivning av nya kapitalinvesteringar**B. *Statens allmänna fastighetsfond*

Socialdepartementet:		
4 a	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare (III: 5), <i>reservationsanslag</i>	25 000
11	Utbyggande av karolinska sjukhuset (III: 12), <i>reservationsanslag</i>	205 000
Kommunikationsdepartementet:		
18	Säkerhetsanstalter för sjöfarten (III: 21), <i>reservationsanslag</i>	395 000
Ecklesiastikdepartementet:		
24	Byggnadsarbeten vid universitetet i Umeå (III: 29), <i>reservationsanslag</i>	428 000
28	Byggnadsarbeten vid tekniska högskolan i Lund (III: 33), <i>reservationsanslag</i>	1 622 000
Jordbruksdepartementet:		
33	Byggnadsarbeten vid statens växtskyddsanstalt (III: 38), <i>reservationsanslag</i>	8 000
34 a	Byggnadsarbeten vid skogshögskolan (III: 39a), <i>reservationsanslag</i>	125 000

Handelsdepartementet:

35 a	Förrådsbyggnad vid statens institut för hantverk och industri (III: 40a), <i>reservationsanslag</i>	18 000
35 b	Tillbyggnad av Institutet för metallforskning (III: 40b), <i>reservationsanslag</i>	250 000
35 c	Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt (III: 40c), <i>reservationsanslag</i>	125 000
		<hr/> 3 201 000

C. Försvarets fonder

A. Försvarets fastighetsfond:

Kasernbyggnaders delfond:

1	Nybyggnad av kasernetablissemang m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente (IV: A: 2a), <i>reservationsanslag</i>	24 000 000
---	--	------------

D. Statens utlåningsfonder

Ecklesiastikdepartementet:

3	Allmänna studielånefonden (V: 6), <i>reservationsanslag</i> ..	4 900 000
	<hr/> Säger för utgifter för statens kapitalfonder	32 101 000
	Säger för driftbudgeter	62 474 000

KAPITALBUDGETEN

Kapitalinvestering

III. Statens allmänna fastighetsfond

Socialdepartementet:

5	Vissa byggnadsarbeten m. m. vid statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	140 000
12	Utbyggnad av karolinska sjukhuset	410 000

Kommunikationsdepartementet:

21	Säkerhetsanstalter för sjöfarten	525 000
----	--	---------

Finansdepartementet:

22 a	Förvärv av fastigheten tomten nr 1 i kvarteret Hästen i Täby köping	9 527 000
------	---	-----------

Handelsdepartementet:

40 b	Tillbyggnad av Institutet för metallforskning	500 000
40 c	Nybyggnad för Chalmers provningsanstalt	250 000

 11 352 000

IV. Försvarets fonder

A. Försvarets fastighetsfond:

Kasernbyggnaders delfond:

2 a	Nybyggnad av kasernetablissemang m. m. för Svea livgarde och Svea ingenjörregemente	48 000 000
-----	---	------------

V. Statens utlåningsfonder

Ecklesiastikdepartementet:

6	Allmänna studielånefonden	4 900 000
---	---------------------------------	-----------

IX. Diverse kapitalfonder

Jordbruksdepartementet:

2	Jordfonden	35 000 000
---	------------------	------------

Säger för kapitalbudgeten 99 252 000